

ET BLAD AF UBBY PRÆSTEGAARDS SAGA

Ved Pastor G. Tram.

Ubby¹⁾ Præstegaard brændte 1641. Det meste af den derefter opbyggede Gaard er forlængst nedreven og erstattet med nyt. Indtil Sommeren 1927 stod dog endnu en Stump af den gamle Nordlænge, i hvilken Præstens Bolig var, og endnu et Aar Østlængen, som var sat i Forbindelse med Nordlængen. Østlængen afgiver nu midlertidig Bolig for Præsten. Naar han kan flytte ind i det hovedsagelig nye Stuehus, som er under Opførelse, nedrives ogsaa Østlængen, og et nyt Hus (Udhus til Præsteboligen) vil blive opført i dens Sted. Efter al Sandsynlighed er det meste af denne Østlænge en Del af den i Midten af 17de Aarhundrede opførte Gaard, dog med senere Udvidelser og Istandsættelser.

Denne Østlænge har 1856—1865 afgivet Bolig for Vilhelm Beck og hans Familie, medens han var Kapellan hos sin Fader. Dette er velkendt af mange.

Derimod er det mindre kendt, at samme Østlænge af Ubby Præstegaard i 14 Aar har været Hjemsted for Sejrherreren fra Fredericia, General F. R. H. Bülow og hans Familie. Derom fortæller jeg her, hvad jeg har kunnet faa oplyst.

Noget af det første, som henlede min Op-

¹⁾ Navnet skrives forskelligt: Udby, Uby og Ubby. Den sidste Form er den senest fremkomne.

mærksomhed paa Bülow's Forbindelse med Ubby Præstegaard, var, at Bülow's Navn fandtes indridset i flere af Ruderne i omskrevne Østlænge. Paa en

Ubby Præstegaards Stuehuse i 1926, sæte fra Nordsiden.

af Ruderne mod Øst, hvor der er Jernstænger for Vinduerne, fandtes indridset følgende:

»Quell' amour dans tes bras. F. R. Bülow.«

(Dansk: »Hvilken Elskov i dine Arme«.)

Ruden var grøn af Ælde og er bleven slaaet itu og fornyet, uden at jeg har lagt Mærke til det. [Var den bevaret, havde den mulig været en Lækerbidsken for en eller anden Samler.]

Ved Undersøgelse af Kirkebøgerne viste det sig, at $\frac{3}{10}$ 1813 viedes i Ubby Kirke Premierlieutenant ved 2. jyske Infanteriregiment Fredericia Rubeck van Bülow og Jomfru Henriette Bertine Dame i Ubby Præstegaard. Begge angives at være 22 Aar.

Endvidere oplyste Sognets Kirkebøger, at der

for dette Ægtepar i Ubby Præstegaard fødtes 4 Børn, hvis Fødselsdag og Navn følger:

$\frac{20}{1}$ 1814 Elise Henriette Marie Bülow.

$\frac{20}{1}$ 1816 Nathalie Louise Carolina Bülow. Faderen var nu bleven Kaptajn.

$\frac{1}{2}$ 1821 Friederich Christian Rubeck Bülow.

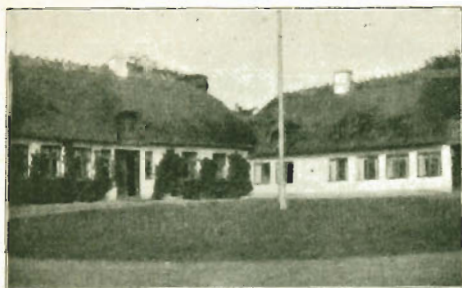
$\frac{2}{4}$ 1823 Waldemar Emil Adalbert Bülow.

Det vakte jo min Forundring, at Børnene stadig fødtes i Ubby Præstegaard, hvorfor jeg søgte nærmere Oplysninger om Forholdet.

Fru Bülows Fader var altsaa Præsten i Ubby, Dame. Han var født i Ejderstedt $\frac{31}{1}$ 1755 som Søn af en Gæstgiver og var gift med Marie Heineth, født paa Pæregaard ved Tranekær. Han fortæller selv i den saakaldte liber daticus (Embedsbog) for Ubby Sognekald, at han, efter at have været Hovmester hos Gehejmeraad Lerche til Lerchenborg for dennes Børn i 5 Aar, af denne kaldtes til Sognepræst for Tømmerup 1785 og af sammes Søn, Christian Lerche til Lerchenborg, til Sognepræst i Svallerup 1802 og derefter til samme Stilling i Ubby 1810. Der døde han 1840.

Det eneste, som jeg i Ubby har hørt sige om ham, er, at han kørte med Firspand til Lerchenborg, at hans Hund var begravet under et bestemt Træ i Haven, og at hans Genfærd færdedes i Præstegaardens Østlænge. Det sidste har vi i omtrent 30 Aar intet mærket til, og de andre to Ting har maaske ikke mere Sandhedsværd end denne. Hans Gravsted findes ikke paa Ubby Kirkegaard, hvor han er begravet, og end ikke Stedet for dette har jeg kunnet faa nøje Besked om. Hvorledes mon det nu gik til, at F. R. H. Bülow lærte Pastor Dames Datter i Ubby at kende? Bülow var født $\frac{1}{2}$ 1791 i Nustrup

nær Gram. Hans Fader var senere Generalmajor Bülow, og han var mest kendt som Herregaardsslægter. Som saadan tjente han en Formue, men mistede den igen. Han havde sat sig i Hovedet, at hans Søn Friederich (Frits) skulde være Søhelt og fik ham med det for Øje, da han var 9 Aar gammel, anbragt

Ubby Præstegaards Stuehuse i 1926,
sète fra Sydsiden.

som Skibsdreng paa et Handelsfar-tøj! Efter omtrent 2 Aars Forløb lykkedes det dog den stak-kels Dreng, som var pint af Ensom-hedsfølelse,

at slippe hjem til Danmark efter at være deserteret og at komme til Faderens daværende Hjem paa Mariager Kloster. Der fik han Faderen overtalt til at lade ham blive Officer. En Slægtning af Faderen, Frantz Bülow, var Adjutant hos Kong Frederik den 6te og havde stor Indflydelse. Han udvirkede saa, at Drengen 11 Aar gammel fik Patent som Fændrik i Landhæren. Allerede som 15-aarig traadte han i Tjeneste i Hæren som Korporal, og derefter kom han ind paa det militære Institut.

1807 udviste han stor Kækhed ved et Udfald mod det engelske Batteri ved Svanemøllebugten. 1809 udnævntes han til Sekondløjtnant med Tjenestealder fra 1808. Hans mægtige Beskytter vilde have haft ham ind i Livgarden og i nært Forhold til Hof-fet som til ham selv; men den unge Løjtnant ønskede

et mere frit Liv og blev saa anbragt som Kystvagt paa Kalundborgegnen. Her var den unge smukke Officer en velset Gæst paa Egnens Herregaarde og blev det ogsaa i Ubby Præstegaard i alt Fald hos Jomfru Bertine Dame, hvem han jo kan have truffet først i Selskabslivet paa Egnen. Inden Brylluppet stod i Præstegaarden $\frac{3}{10}$ 1813, var Sekondløjtnanten bleven Premierløjtnant.

Straks efter det nødvendige Bryllup maatte den unge Ægtemand dog af Sted til Hæren, fordi Bernadotte (Karl Johan) med en Hær af Svenskere, Russere og Tyskere var brudt ind i Holsten. Norges Afstaaelse var jo Prisen for Fred i Januar 1814. Bülow blev nu Kaptajn og Forstander for Officersskolen (Exercerskolen hed den). Dog havde han i de fattige Tider ikke Raad til at have eget Hjem i København. Derfor indrettede Pastor Dame saa Østlængen i Ubby Præstegaard til Bolig for ham og hans Familie. Derfor fødtes altsaa alle Ægteparrets 4 Børn i Ubby Præstegaard. Bülow maatte jo en stor Del af Aaret opholde sig i København; det siges dog, at han omtrent i Halvdelen af Aaret kunde opholde sig med Orlov i sit Hjem i Ubby Præstegaard.

Først 1827 fik han Kompagni og samtidig eget Hjem i København. Dermed er F. Bülows Forhold til Ubby Præstegaard væsentlig sluttet, selv om Familien vel endnu indtil Dames Død 13 Aar senere har gæstet den. Den næstyingste Søn af General Bülow blev efter Faderens Ønske Præst og omtaler — om jeg husker rigtigt — i efterladte Papirer den smukke Have med dens Damme, imellem hvilke der den Gang skal have været Bro, og i hvilke man sejlede med Baad.

En Dattersøn af General F. Bülow, Præsten

Brun i Levring, fortæller i Højskolebladet Nr. 22 for 1897, hvor dybt det skar i hans Sind, da hans Hjem i Sønderjylland maatte forlades, og Sønderjylland skiltes fra det danske Rige. Derefter udtaler han saa, at da han, 15 Aar gammel, stod paa Dybbøl Kirkegaard ved sin Bedstefaders Grav og i levende Minde om ham, med hvem han saa ofte havde vandret der, da forvandlede hans sidste Hilsen fra Sønderborg til en Haabets Stjerne for ham. Det vakte et Haab om Sønderjyllands Tilbagekomst til Danmark, som aldrig døde.

Det viser smukt Betydningen af Mindet om Frits Bülow for trofast dansk Sindelag i Efter-slægten.

Hellerup, i Oktober 1927.

G. Tram.

Kilder:

- Kirkebøger i Ubby og liberdaticus (Provinsark).
 Elvius' Præsteh. og lignende Skrifter.
 Vaupels Livsskildring (Folkelæsn.) af F. B. og Liliefalks
 Livsskildring af samme (i: Danske og norske Helte).
-